

El primer interès sistemàtic d'Anagrama en l'àmbit de la narrativa va ser el 1976 amb la col·lecció «Contraseñas», iniciada amb Bukowski, Copi, Brautigan, les estrelles del Nou Periodisme (el que s'etiquetava com a «literatura forajida»). Però el 1981 vaig decidir apostar també per una literatura menys adjectivada i vam començar «Panorama de narratives» amb Jane Bowles, Grace Paley o Thomas Bernhard, gloriosos autors de culte, ben aviat consolidada amb els grans èxits de Patricia Highsmith i els seus Ripley, així com per la bomba de *La conjura de los necios*. Per cert, als vuitanta, diverses editorials van tenir la fortuna d'acollir els anomenats «best-sellers de qualitat» (un fenomen gairebé impensable a hores d'ara): *Memorias de Adriano*, *Bella del Señor* o *La insoportable levedad del ser*.

Mentrestant, en llengua espanyola, ja entrats els setanta, s'albirava l'aparició d'alguns autors, especialment Eduardo Mendoza amb *La verdad sobre el caso Savolta*, o els primers llibres de Javier Marías o Juanjo Millás, de gran qualitat literària però allunyats de les estèrils apostes per, diguem-ne, les novel·les experimentals que proliferaven a Europa i també a Espanya, i que allunyaven comprensiblement els lectors.

Semblava oportú, a partir de l'èxit de «Panorama de narratives», convocar un premi de novel·la en llengua espanyola pensant en aquells autors que poguessin sentir-se atrets per l'editorial (els premis més literaris, com el Barral i el Biblioteca Breve, havien desaparegut, i el Nadal quedava molt lluny del fulgor de les seves dues primeres dècades, els quaranta i cinquanta). Així doncs, el vam engegar i vam tenir la fortuna que el primer guardó l'obtingués, el 1984, un quasi desconegut Álvaro Pombo amb *El héroe de las mansardas de Mansard*, que va tenir una extraordinària recepció crítica. A partir d'aleshores, i per limitar-me als premiats o finalistes dels anys vuitanta, figuren en el palmarès del premi escriptors com Marías, Azúa, Molina Foix, Vila-Matas, Tomeo, Díaz-Mas, Chirbes o Sánchez Ostiz. És a dir, membres rellevants del que va ser batejat per la premsa cultural com a «nova narrativa espanyola», que, per primera vegada dins les nostres lletres i d'una manera massiva, va aconseguir una considerable acollida internacional i va figurar en els millors

catàlegs estrangers, fins llavors pràcticament copats pels grans noms (i també els mitjans) del boom llatinoamericà. Més endavant, especialment a partir de l'any 2000, després del boom Bolaño i segons el vaivé de les collites, es va assolir una mena d'equilibri en la difusió internacional (premis Nobel a part) entre autors llatinoamericans i espanyols.

Jorge Herralde